

ALMAN FEDERAL YARGITAYI KARARLARI

NAKLIYECİ — MESULİYETİ — İYİNİYET

Özü : Umumi nakliye şartlarındaki, mesuliyetin tahdidine mütedaîr hükme istinat ettiğini ileri süren nakliyecî, eğer zarar bizzat kendisinin veya müstahdemlerinin ihtimam mükellefiyetlerini ağır bir şekilde ihlâl etmeleri sebebiyle husule gelmişse, hüsnü niyet kaidelerine aykırı hareket etmiştir.

Hadise : Dâvacı 1953 yılı Nisan ayında dâvalı nakliye firmasına 3000 kilo kakao tozunu Hamburg'tan Batı-Berlin'e sevk etmek üzere teslim etmiştir ve bu maksatla yine dâvalı firmaya, sevk edilecek eşyaya ait sevk evrakını da tevdi eder. Dâvalı firma, nakil işinin icrası için diğerk bir firmaya ait bir kamyon kiralar. Kamyon, 1/4/1953 Cumartesi günü dâvalı firma bürolarının kapanmasından sonra malı nakletmek üzere teslim almaya geldiğinde, dâvalı firmanın sadece bir müstahdemi (K) müessesede diğerk bir arabanın boşaltılması işile meşguldür. Bu sebeple kamyon şoförüne, büronun şefinden mallara ait lüzumlu vesaiki almasını söyler. Kamyon şoförü lüzumlu vesikaları büro şefinden almakla beraber, bu vesaik meyanında mallara ait ve en lüzumlu sevk ilmühaberi mevcut değildir. Bu vesikanın bulunmaması sebebiyle bütün mallar hudut gümrüğünde zapt ve müsadere edilir. Nakliye sigortası, nakliye sigorta şartnamesi hükümlerine istinaden zararın karşılanması talebini reddeder. Dâvacı dâvalıdan 6150 mark tutarında tazminat talep etmektedir. Dâvalı, Genel Alman nakliye şartnamesinin 41. nci maddesi hükmüne istinaden mes'uliyet terettüp etmeyeceğini; zira aynı şartnamenin 39. ncu maddesi hükmünce nakliye sigortasının bunu karşıladığını defi olarak ileri sürmektedir ve bundan maada aynı şartnamenin 54. ncü maddesinin (a) fıkrasına göre mahdut mes'uliyet olarak 1500 mark tutarında bir maktu tazminat kabul etmektedir.

Karar : Asliye mahkemesi 1500 marklık maktu tazminatı kabul eder, istinaf mahkemesi ise, bu miktarı 4650 marka çıkarır ve temyiz mahkemesi de temyiz taleplerini reddeder.

Temyiz mahkemesinin mucip sebepleri :

Temyiz mahkemesi, asliye mahkemesi ile aynı fikirde olarak; dâvalının Genel nakliye şartlarının 41. nci maddesinin (a) fıkrasına istinat ile, nakliye sigortasının zararı karşıladığını ileri sürerek tazminat mükellefiyetinden kurtulacağı yolundaki def'ini kabul etmektedir. Hadisede sigortada, Nakliye Sigortası Şartnamesinin 5. nci maddesinin 6. ncı bendi hükmüne istinaden zararın karşılanmasını reddetmiştir. Bu madde hükmüne göre; zapt ve müsadere sebebiyle doğan bütün zararlar sigortadan hariç tutulmaktadır. Zira nakliyeciden tarafından sebebiyet verilen zapt ve müsadere dolayısıyla doğan zararlar, nakliye sigortası tarafından karşılanamaz. Bundan dolayı, Genel Alman Nakliye Şartnamesinin 41. nci maddesinin (a) bendi, dâvalıyı tanzim mükellefiyetinden kurtaramaz. Esasen nakliyecinin bizzat kendisinin veya müstahdemlerinden birinin ağır bir kusurunun mevcudiyeti halinde bu kabilden bir mes'uliyetin tahdidini def'i olarak ileri sürmesi ahlâk ve âdaba muhtelif olduğu gibi, hüsnüniyet kaideleleriyle de gayri kabili teliftir (Alman Medenî Kanunu = BGB, mad. 242).

(Entscheidungen des Bundesgerichtshofes)

20. Band. 1956 Seite 164 ff.

Çeviren : Avukat Dr. Adil İZVEREN